

Toplumsal Yapı

1. Toplumsal yapı, bireyler ve gruplar arası ilişkilerle başlayan, kurum ve kuruluşların oluşmasıyla devam eden dinamik bir süreçtir. Kurumlar, toplumsal yapının ana gövdesini, başka bir deyişle omurgasını oluşturur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi toplumsal yapı içerisinde yer alan kurumlardan biri değildir?

- A) Ekonomi
- B) Aile
- C) Din
- D) Siyaset
- E) Gelenek

2. Aşağıdakilerden hangisi toplumsal yapıyı meydana getiren maddi unsurlara örnektir?

- A) Normlar
- B) Değerler
- C) Statü ve roller
- D) Sosyal ilişkiler
- E) Yerleşim biçimleri

3. Aşağıdakilerden hangisi toplumsal yapı ile ilgili söylendiğinde yanlış olur?

- A) Toplumsal yapıyı oluşturan unsurlar değişime kapalıdır.
- B) Temelinde sosyal ilişkiler, değerler ve normlar vardır.
- C) Toplumsal bütünlüğün kendine özgü biçimlenişidir.
- D) Her toplumun yapısı kendine özgüdür.
- E) Ögelerinden birinde meydana gelen değişme ve gelişme diğerini de etkiler.

4. Merkezleri yerleşme ve oturma açısından çekici olmayan, bu nedenle nüfusun genellikle merkez kenarında yaşadığı bir yerleşim tipidir. Çevresindeki bölge ve bu bölgenin içindeki şehirlere ekonomik, teknolojik ve kültürel bakımdan egemen olan büyük merkezlerdir.

Bu parçada hakkında açıklama yapılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Metropol
- B) Köy
- C) Fiziki yapı
- D) Kültürel yapı
- E) Millet

5. Aynı hedefe ulaşma arzusunda olan insanlar belli bir mücadeleye girerler. Temel amaçları karşı tarafa üstün gelecek belirli bir hedefe ulaşmaktır. Örneğin spor yarışmaları ya da okul birinciliğini elde etmek için yarışan öğrenciler..

Verilen açıklama aşağıdaki etkileşim tiplerinden hangisi ile ilgilidir?

- A) Mübadele
- B) İş birliği
- C) Rekabet
- D) Çatışma
- E) Uyum

6. Bireylerin toplum içinde hak ve ödevlerini, yetki ve sorumluluklarını göz önüne alarak hiyerarşik bir biçimde derecelendirilmesidir. Bu derecelendirmede temel alınan; statü, servet, prestij, yaşam biçimi, meslek ve eğitim düzeyi gibi ölçütlerdir.

Parçada açıklaması verilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal yapı
- B) Toplumsal gelişme
- C) Toplumsal değişme
- D) Toplumsal hareketlilik
- E) Toplumsal tabakalaşma

Toplumsal Yapı

7. Günümüzde sanayileşmeyle birlikte toplumlarda büyük değişimler meydana gelmiş, eşitlik ve özgürlük düşünceleri önem kazanmış, insan hak ve özgürlükleri devletler tarafından tanınıp korunmuştur. Bu durum toplumlarda açık sınıf sisteminin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Mal varlığı, değer yargıları bakımından nüfusun diğer kesimlerinden farklı kabul edilen insanlardan oluşan kapalı tabakalaşma yerini açık sınıf tabakalaşmasına bırakmıştır.

Parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Tabakalaşma doğal düzenin gereğidir.
- B) Üretim biçimindeki değişimler tabakalaşmayı etkiler.
- C) Açık sınıf tabakalaşmasında özgürlükler kısıtlıdır.
- D) Eğitim düzeyinin yükselmesi sınıf farklılıklarını belirginleştirir.
- E) Açık sınıf tabakalaşması genellikle geleneksel toplumlarda görülür.

8. Aşağıda toplumsal tabakalaşma ile ilgili verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Orta tabaka, az gelişmiş toplumlarda geniş bir yer tutar.
- B) Gelişmiş toplumlarda kapalı toplumsal tabakalaşması vardır.
- C) Açık sınıf tabakalaşması genellikle geleneksel toplumlarda görülür.
- D) Gelişmiş ülkelerin tabakalaşma piramidinde alt tabaka dar bir yer tutar.
- E) Sanayileşmiş toplumlarda tabakalar doğumla kazanılan statüler tarafından belirlenir.

9. Dikey hareketlilik, bireylerin tabakalar arasında aşağıdan yukarıya ya da yukarıdan aşağıya doğru yaptığı hareketliliklerdir.

Buna göre dikey hareketlilik ile bireyin aşağıdaki koşullarından hangisinde değişme olması beklenmez?

- A) Statü ve rolleri
- B) Saygınlığı
- C) Yaşam koşulları
- D) Akrabaları
- E) Gelir düzeyi

10. Bir toplumda alt tabakada yer alan bir aile üyesinin üst tabakaya geçme imkânı çeşitli sosyo-ekonomik koşullara bağlıdır. Bu koşulların en önemlileri fırsat eşitliği, rekabet, engellerin kaldırılması ve eğitim imkânlarıdır. Açık sınıf tabakalaşması olan toplumlar, bu türden dikey hareketliliğe olanak verir.

Buna göre toplumsal hareketlilik ile ilgili aşağıdaki-lerden hangisi söylenemez?

- A) Çağdaş toplumlar bireye fırsat eşitliği sağlar.
- B) Eğitim olanakları dikey hareketlilik için önemlidir.
- C) Bireylerin genetik özellikleri tabakalar arası geçişlerde etkilidir.
- D) Çağdaş toplumlarda tabakalar arası geçiş mümkündür.
- E) Çağdaş toplumlarda bireylerin doğuştan getirdikleri statüler tabakalar arası geçişlerde etkili değildir.

11. Aynı tabaka içinde gerçekleşen yer değişiklikleridir. Bu değişiklik bireylerin gelir düzeylerinde, saygınlıklarında ve yaşam biçimlerinde önemli farklılıklara sebep olmaz.

Bu açıklama aşağıdaki kavramlardan hangisine karşılık gelir?

- A) Dikey hareketlilik
- B) Yatay hareketlilik
- C) Toplumsal değişim
- D) Açık sınıf tabakalaşması
- E) Yarı kapalı tabakalaşma

12. Bireylerin gelir düzeylerinde, saygınlıklarında ve yaşam biçimlerinde belirgin ve önemli değişikliklere neden olan, alt tabakadan üst tabakaya, üst tabakadan da alt tabakaya geçiş biçimindeki değişimlerdir. Örneğin bir memurun genel müdür olması, bir fabrika sahibinin iflas edip işçi olması..

Bu parçada hakkında açıklama yapılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dikey hareketlilik
- B) Yatay hareketlilik
- C) Toplumsal değişim
- D) Kapalı tabakalaşma
- E) Toplumsal gelişme

